

Skadelidtes medvirkning

– sentrale vurderingselementer og dommer

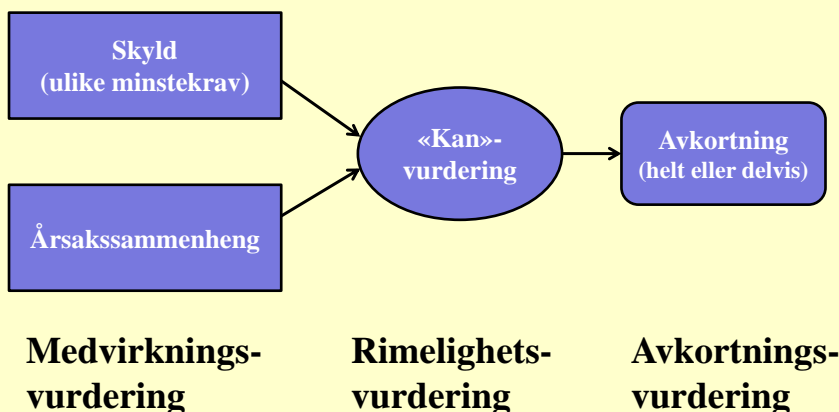

Professor dr. juris Morten Kjelland

1

Skadelidtes medvirkning

- medvirkningsvurderingens kronologi

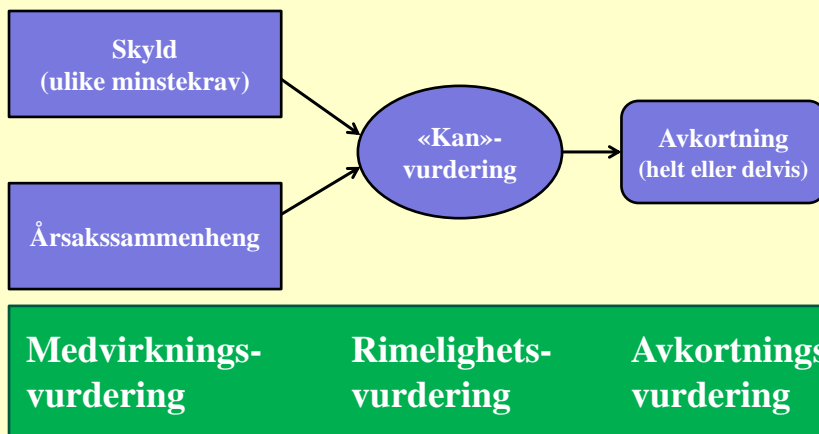

Professor dr. juris Morten Kjelland 2024 ©

2

Skadelidtes medvirkning

- medvirkningsvurderingens kronologi

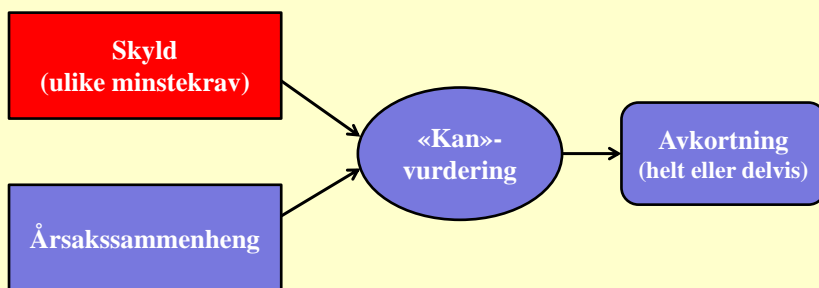

Professor dr. juris Morten Kjelland 2024 ©

3

Skadelidtes medvirkning

- medvirkningsvurderingens kronologi

Professor dr. juris Morten Kjelland 2024 ©

4

Skyldkravet

– ulike minstekrav

Ysfl. § 14: «Erstatningen kan settes ned eller falle bort dersom arbeidstakeren forsettlig eller grovt uaktsomt har medvirket til skaden. ... Skadeserstatningsloven § 5-1 gjelder tilsvarende så langt den passer.»

spesialregel

Bal. § 7: «Har skadelidaren medverka til skaden med vilje eller i aktløyse, kan retten minka skadebotkravet eller lata det falla heilt bort, så nær som når skadelidaren kan **leggjast berre lite til last.** ...»

spesialregel

Skl. § 5-1: «Dersom den direkte skadelidte eller erstatningssøkeren har medvirket til skaden ved egen **skyld**, kan erstatningen settes ned eller falle bort for så vidt det er rimelig når en tar hensyn til atferden, og dens betydning for at skaden skjedde, omfanget av skaden og forholdene ellers. ...»

Alminnelig regel

5

Skyldkravet

– ulike minstekrav

Ysfl. § 14: «Erstatningen kan settes ned eller falle bort dersom arbeidstakeren forsettlig eller **grovt uaktsomt** har medvirket til skaden. ... Skadeserstatningsloven § 5-1 gjelder tilsvarende så langt den passer.»

spesialregel

Bal. § 7: «Har skadelidaren medverka til skaden med vilje eller i aktløyse, kan retten minka skadebotkravet eller lata det falla heilt bort, så nær som når skadelidaren kan **leggjast berre lite til last.** ...»

spesialregel

Skl. § 5-1: «Dersom den direkte skadelidte eller erstatningssøkeren har medvirket til skaden ved egen **skyld**, kan erstatningen settes ned eller falle bort for så vidt det er rimelig når en tar hensyn til atferden, og dens betydning for at skaden skjedde, omfanget av skaden og forholdene ellers. ...»

Alminnelig regel

6

Skyldkravet

– ulike minstekrav

Skyldgrad	Avkortningshjemler
↑	
— Grov uaktsomhet	Ysfl. § 14, fal. § 13-9
— «Mer enn berre lite å leggjast til last»	Bal. § 7 første ledd Jbansvl. § 12 første ledd
— Sempel uaktsomhet	Skl. § 5-1 Prodansvl. § 2-5 Sjøl. § 420 Lufll. § 10-21 tredje ledd
↓	

7

Skyldkravet

– ulike minstekrav

Skyldgrad	Avkortningshjemler
↑	
— Grov uaktsomhet	Ysfl. § 14, fal. § 13-9
— «Mer enn berre lite å leggjast til last»	Bal. § 7 første ledd Jbansvl. § 12 første ledd
— Sempel uaktsomhet	Skl. § 5-1 Prodansvl. § 2-5 Sjøl. § 420 Lufll. § 10-21 tredje ledd
↓	

8

Skyldkravet

– bal. § 7 første ledd: Rt. 2005 s. 887

Avgjørende for om vilkårene for avkortning er oppfylt, blir om A har utvist en uaktsomhet som går ut over det som bare kan legges henne lite til last. Dette vil i det følgende stort sett bli omtalt som liten uaktsomhet. I forarbeidene til bilansvarsloven – Innstilling fra Motorvognansvarkomiteen (1957) side 43 heter det:

«Alt i alt er den norske komite – i likhet med de danske, finske og svenske komiteer – blitt stående ved å foreslå en hovedregel om fri adgang til å nedsette erstatningen etter rettens skjønn når skadelidte med forsett eller aktløyse har medvirket til skaden, men med unntak for tilfelle hvor han bare har utvist liten aktløyse (se utkastets § 3). Det skal altså ses bort fra de minste grader av aktløyse, fra den mer dagligdagse og uskyldige aktløyse, men – i motsetning til den gjeldende norske regel – ikke fra all aktløyse som ikke kan karakteriseres som grov.»

9

Oversikt

– skyldkrav

Skyldgrad	Avkortningshjemler
Grov uaktsomhet	Ysfl. § 14, fæl. § 13-9
«Mer enn berre lite å leggjast til last»	Bal. § 7 første ledd Jbansvl. § 12 første ledd
Simpel uaktsomhet	Skl. § 5-1 Prodansvl. § 2-5 Sjøl. § 420 Lufil. § 10-21 tredje ledd

10

Skyldkravet

– ulike minstekrav

Skyldgrad	Avkortningshjemler
Grov uaktsomhet	Ysfl. § 14, Fal. § 13-9
«Mer enn berre lite å leggjast til last»	Bal. § 7 første ledd Jbansvl. § 12 første ledd
Simpel uaktsomhet	Skf. § 5-1 Prodansvl. § 2-5 Sjøl. § 420 Luftl. § 10-21 tredje ledd

«Titanic» (AKN-1651)

11

Oversikt

– skyldkravet i ysfl. § 14

Ot.prp. nr. 44 (1988–1989)

«Et praktisk eksempel på slik medvirkning er manglende bruk av adekvat verneutstyr tross påbud og advarsel. Men en overtredelse av sikkerhetsregler vil sjelden i seg selv være nok til avkorting. I og med at utkastet krever grov uaktsomhet, må overtredelsen av aktsomhetsnormen være klart kvalifisert. Sannsynligheten for skadeforvoldelse er videre et moment – jo større risiko for skade, desto mer nærliggende er det å betrakte uaktsomheten som grov.» (side 90)

Passiv røyk I (Rt-2000-1614)

«Det kan ... ikke være helt utelukket å legge vekt på arbeidstakerens opptreden uavhengig av arbeidsforholdet. Men det gir ikke denne saken foranledning for å gå nærmere inn på.»

- ▶ Skal likevel en del til før arbeidstakerens forhold på fritid hensyntas (f.eks. egenrøyking)
- ▶ Underbygges bl.a. av sårbarhetsprinsippet i ysfl. § 11 tredje ledd; prinsippet verner også selvforskyldt sårbarhet, sml. NOU 1988: 6 s. 80, Ot.prp. nr. 44 (1988–89) s. 1926 og Passiv røyk I-dommen

12

Oversikt

– skyldkravet i ysfl. § 14

Sjakt (RG-2013-1577)

«Det er krevd at erstatningen må avkortes med 20 % på grunn av skadelidtes medvirkning, jf. yrkesskadeforsikringsloven § 14 hvor det heter at erstatningen kan settes ned eller falle bort dersom arbeidstakeren forsettlig eller grovt uaktsomt har medvirket til skaden. I tingretten fikk Alpha Insurance AS medhold i dette.

Lagmannsretten er kommet til at det ikke er grunnlag for avkortning. Det er riktignok slik at A ikke brukte sikkerhetsutstyr. I betraktning av at han klatret opp på gelenderet til en dyp sjakt med betonggulv, var dette uaktsomt, slik det også er lagt til grunn i påtaleunntattelsen 24. januar 2006, men ikke grovt uaktsomt. Han skulle i utgangspunktet stå på gulvet mens han utførte arbeidet, og da var det ikke behov for sikkerhetsutstyr. Han klatret opp på gelenderet for å komme bedre til avslutningsvis under sveisingen. Da han mistet balansen, holdt han seg fast i papplaten og falt derfor ned i sjakten. Fallet må anses som utslag av et øyeblikks uoppmerksomhet, og hans opptreden er ikke tilstrekkelig klanderverdig til at den kan anses som grovt uaktsom.»

13

Referanse	Type medvirkning Konsekvens	Argumentasjon	Avkortning?
Minedykker (RG-1998-1295)	Dykking i strid med sikkerhetsregler Trykkfallsyke	- Sikkerhetsbruddet var forbundet med betydelige risiko - Risikoen ble ansett for å være synbar for dykkerne - De sterke sosiale grunner bak yrkesskadeordningen tilsa at erstatningen ikke skulle bortfalle i sin helhet	1/3 ble avkortet nffe
Passiv røyk I (Rt-2000-1614)	Egenrøyking Lungekreft	- Sårbarhetsprinsippet i ysfl. § 11 tredje ledd beskytter også selvforskyldt sårbarhet - Konkret drøftet i forarbeidene	Nei
M/S «Nordkapp-jenta» (LG-2008-124827)	Feilvurdering ifbm. ilandhopping fra skip Fallskader	- Ikke beordret til å hoppe, men følte seg i en presset situasjon - Muligheten alvorlig skade fremsto ikke som nærliggende - Kort fartstid på båt og begrenset erfaring	Nei
Sjakt (RG-2013-1577)	Manglende bruk av sikkerhetsutstyr Fallskader	- Sårbarhetsprinsippet i ysfl. § 11 tredje ledd beskytter også selvforskyldt sårbarhet - Konkret drøftet i forarbeidene - Uaktsomt, men ikke grovt uaktsomt	Nei
Spisebrakke (LB-2009-106712)	Manglende sikring av bygg + forglemmelse Fallskader	- Innebar ingen fare for <i>andre</i> på arbeidsplassen - Kun et øyeblikks forglemmelse, som «ikke var større enn det noen og hver fra tid til annen kan gjøre seg skyldig i» - Uaktsomt, men forelå ikke markert avvik fra forsvarlig og normal opptreden (dermed ikke grovt uaktsomt)	Nei
Takleker (LB-2019-161135)	Alkoholpåvirket under arbeidet som takarbeider Fallskader	- Saken gjelder spørsmål om avkortning av trygdeytelser, ftrl. § 13-6 - Lovgiver har bevisst forkastet adgangen til reduksjon som følge av trygdemedlemmets eget forhold; forskjell fra erstatningsretten - Sosiale hensyn en mer sentral plass enn i erstatningsretten	Nei

14

Referanse	Type medvirkning Konsekvens	Argumentasjon	Avkortning?
Minedykker (RG-1998-1295)	Dykking i strid med sikkerhetsregler Trykkfallsyke	- Sikkerhetsbruddet var forbundet med betydelige risiko - Risikoen ble ansett for å være synbar for dykkerne - De sterke sosiale grunner bak yrkesskadeordningen tilsa at erstatningen ikke skulle bortfalle i sin helhet	1/3 ble avkortet
Passiv røyk I (Rt-2000-1614)	Egenrøyking Lungekreft	- Sårbarhetsprinsippet i ysfl. § 11 tredje ledd beskytter også selvforskyldt sårbarhet - Konkret drøftet i forarbeidene	Nei
M/S «Nordkapp-jenta»	Feilvurdering ifbm. ilandhopping fra skip Fallskader	- Ikke beordret til å hoppe, men følte seg i en presset situasjon - Muligheten alvorlig skade fremsto ikke som nærliggende - Kort fartstid på båt og begrenset erfaring	Nei
Sjakt (RG-2013-1577)	Manglende bruk av sikkerhetsutstyr Fallskader	- Sårbarhetsprinsippet i ysfl. § 11 tredje ledd beskytter også selvforskyldt sårbarhet - Konkret drøftet i forarbeidene - Uaktsomt, men ikke grovt uaktsomt – høy terskel	Nei
Spisebrakke (LB-2009-106712)	Manglende sikring av bygg + forglemmelse Fallskader	- Innebar ingen fare for andre på arbeidsplassen - Kun et øyeblikks forglemmelse , som «ikke var større enn det noen og hver fra tid til annen kan gjøre seg skyldig i» - Uaktsomt, men forelå ikke markert avvik fra forsvarlig og normal oppreden (dermed ikke grovt uaktsomt) – høy terskel	Nei
Takleker (LB-2019-161135)	Alkoholpåvirket under arbeidet som takarbeider Fallskader	- Saken gjelder spørsmål om avkortning av trygdeytelser, ftrl. § 13-6 - Lovgiver har bevisst forkastet adgangen til reduksjon som følge av trygdemedlemmets eget forhold; forskjell fra erstatningsretten - Sosiale hensyn en mer sentral plass enn i erstatningsretten	Nei

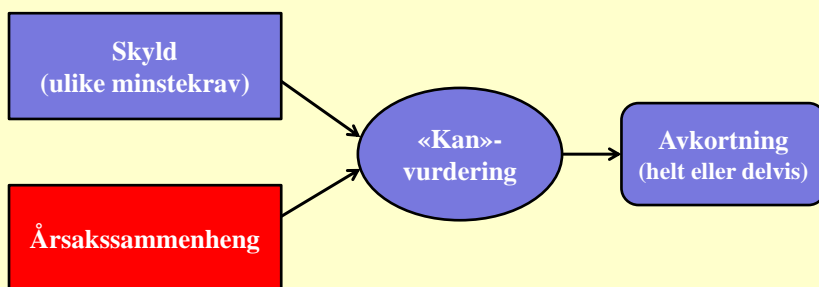
15

Referanse	Type medvirkning Konsekvens	Argumentasjon	Avkortning?
Minedykker (RG-1998-1295)	Dykking i strid med sikkerhetsregler Trykkfallsyke	- Sikkerhetsbruddet var forbundet med betydelige risiko - Risikoen ble ansett for å være synbar for dykkerne - De sterke sosiale grunner bak yrkesskadeordningen tilsa at erstatningen ikke skulle bortfalle i sin helhet	1/3 ble avkortet
Passiv røyk I (Rt-2000-1614)	Egenrøyking Lungekreft	- Sårbarhetsprinsippet i ysfl. § 11 tredje ledd beskytter også selvforskyldt sårbarhet - Konkret drøftet i forarbeidene	Nei
M/S «Nordkapp-jenta»	Feilvurdering ifbm. ilandhopping fra skip Fallskader	- Ikke beordret til å hoppe, men følte seg i en presset situasjon - Muligheten alvorlig skade fremsto ikke som nærliggende - Kort fartstid på båt og begrenset erfaring	Nei
Sjakt (RG-2013-1577)	Manglende bruk av sikkerhetsutstyr Fallskader	- Sårbarhetsprinsippet i ysfl. § 11 tredje ledd beskytter også selvforskyldt sårbarhet - Konkret drøftet i forarbeidene - Uaktsomt, men ikke grovt uaktsomt – høy terskel	Nei
Spisebrakke (LB-2009-106712)	Manglende sikring av bygg + forglemmelse Fallskader	- Innebar ingen fare for andre på arbeidsplassen - Kun et øyeblikks forglemmelse , som «ikke var større enn det noen og hver fra tid til annen kan gjøre seg skyldig i» - Uaktsomt, men forelå ikke markert avvik fra forsvarlig og normal oppreden (dermed ikke grovt uaktsomt) – høy terskel	Nei
Takleker (LB-2019-161135)	Alkoholpåvirket under arbeidet som takarbeider Fallskader	- Saken gjelder spørsmål om avkortning av trygdeytelser, ftrl. § 13-6 - Lovgiver har bevisst forkastet adgangen til reduksjon som følge av trygdemedlemmets eget forhold; forskjell fra erstatningsretten - Sosiale hensyn en mer sentral plass enn i erstatningsretten	Nei

16

Skadelidtes medvirkning

- årsakskravet

Professor dr. juris Morten Kjelland 2024 ©

17

Skadelidtes medvirkning

- årsakskravet: de fire typetilfellene

Professor dr. juris Morten Kjelland 2024 ©

18

Skadelidtes medvirkning

- årsakskravet: de fire typetilfellene

Fangstgrop (Rt. 2013 s. 116)

- ✓ En fredet fangstgrop som var blitt ødelagt ved ombygging av en skogsbilvei
- ✓ Staten ble tilkjent erstatning fra skogeieren for kostnader til arkeologisk utgraving av fangstgropen
- ✓ Feil var også gjort av arkeologen i fylkeskommunen (identifisert med staten)
- ✓ Høyesterett: «Hvis A [fylkeskommunens arkeolog] hadde opptrådt med den aktsomhet som det er rimelig å kreve, ville skaden ha vært *unngått*.» (avsnitt 69, min kursivering). Erstatningen ble redusert etter skl. § 5-1.
- ✓ Mange av tilfellene med trafikkulykker hvor sjåføren er beruset, hører også til denne gruppen.

19

Skadelidtes medvirkning

- årsakskravet: de fire typetilfellene

Verandarekkverk (Rt. 2005 s. 1714)

- ✓ En jente fikk varig skade da hun falt ned fra et verandarekkverk etter at en gutt tok tak i henne.
- ✓ Høyesterett la til grunn at jenta «skapte i og for seg en risiko ved å sette seg på rekkverket», men poengterte at «den skade som oppsto, var *ikke* et utslag av *denne* risikoen» (avsnitt 28).
- ✓ Derimot var det guttens overraskende grep om henne som var årsak til fallet, og denne omstendigheten kunne ikke jenta klandres for ikke å ha tatt i betraktning.
- ✓ Derfor ikke grunnlag for å redusere erstatningsansvaret etter skl. § 5-1.

20

Skadelidtes medvirkning

- årsakskravet: de fire typetilfellene

Bilbelte (Rt. 2005 s. 887)

«Medvirkning omfatter også brudd på sikkerhetsregler, slik som påbud om bruk av hjelm på motorsykkel eller – som i denne saken – bruk av bilbelte. Det er ikke bestridt at den manglende bruk av bilbelte står i årsakssammenheng med den skaden som oppsto da A ble slengt ut av bilen.» (avsnitt 23)

21

Skadelidtes medvirkning

- årsakskravet: de fire typetilfellene

The Queen was spotted driving her Range Rover with no seatbelt (Image: Geoff Robinson)

NEWS POLITICS FOOTBALL CELEBS TV SHOPPING ROYALS

Queen caught driving without a seatbelt a year after Prince Philip crash

The 93-year-old monarch didn't buckle up as she drove around in her Range Rover near the private Sandringham Estate in Norfolk

22

Skadelidtes medvirkning

- årsakskravet: de fire typetilfellene

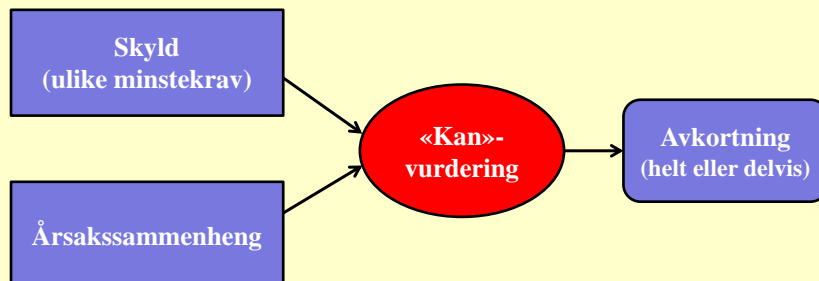
Kjelland 2024: Erstatningsrett – en lærebok side 400

«Denne situasjonen er ikke så vanlig, men oppgjørspraksis gir eksempler. Illustrerende er trafikkskader hvor bilen har gått kast i kast etter en kollisjon, og hvor manglende bilbeltebruk har gjort at skadelidte ble kastet ut av bilen fremfor å bli knust inne i den. Årsakskravet er da ikke oppfylt, og dermed er det ikke grunnlag for avkortning basert på manglende bilbeltebruk.»

23

Skadelidtes medvirkning

- årsakskravet

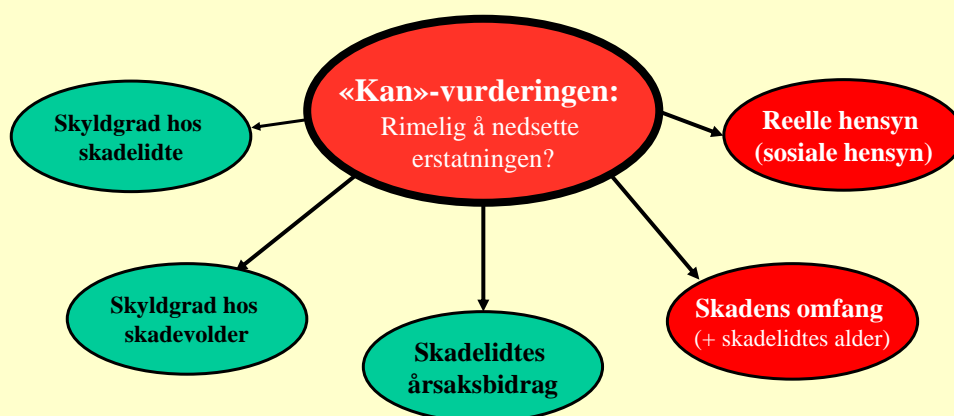

Professor dr. juris Morten Kjelland 2024 ©

24

«Kan»-vurderingen

– sammensatt helhetsvurdering

25

«Kan»-vurderingen

– skadeomfanget og sekkeposten «forholdene ellers»

Økt betoning av gjenopprettelsehensynet (skadeprinsippet)

Finanger I (Rt. 2000 s. 1811): «[u]lykken har hatt **tunge konsekvenser** for henne» (s. 1841)

Bilbelte (Rt. 2005 s. 887): «Som i plenumssaken Rt. 2000 s. 1811 legger jeg videre betydelig vekt på **skadens omfang**. Ulykken rammet A hardt i meget ung alder. Hun har totalt fått endret sine livsvilkår» (avsnitt 38)

Trikkelinje (HR-2016-1464-A): «Særlig når **skadekonsekvensene er omfattende**, mener jeg domstolene bør utvise **stor varsomhet** med å foreta betydelig avkortning ...» (avsnitt 60)

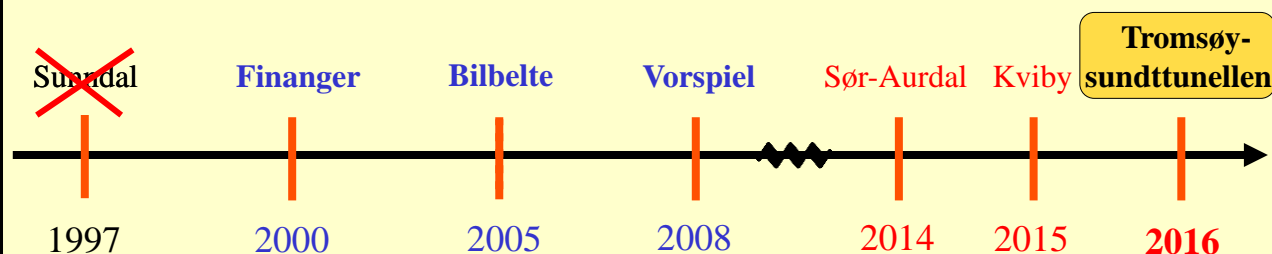
Økt sosial dimensjon i moderne erstatningsrett

Vorspiel (Rt. 2008 s. 453): «[U]nder enhver omstendighet kan avkortning ikke gjennomføres på en måte som virker **sosialt urettferdig eller urimelig**» (avsnitt 52)

26

Passiv identifikasjon

– sentrale dommer og utviklingslinjer

- ▶ *Tromsøysundttunellen* (HR-2016-803-A): 100 % avkortning
- ▶ Høyesterett **presiserer** hva som gjelder i selvmordstilfellene

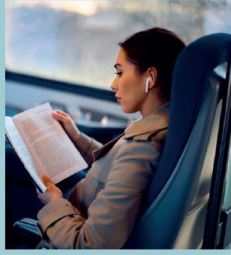
27

28

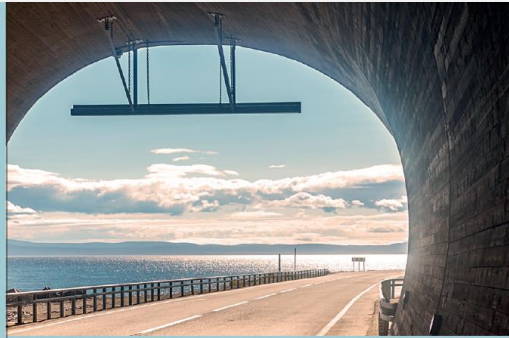
Reglene om yrkesskader kan være vanskelige å navigere i. Er man i tillegg på reiseveien når skaden skjer, vil den rettslige situasjonen kunne bli enda mer uoversiktlig. Det er derfor behov for en ryddig fremstilling av dette stoffet. *Skader på reiseveien* er den første helhetlige fremstillingen av reglene om yrkesskadedekning for skader som har skjedd på reiseveien.

Boken omhandler reglene i yrkesskadedeforsikringsloven og folketrygdløven, men belyser også dekning basert på hovedtariffavtaler og individuelle forsikringer. Fremstillingen inneholder en generell del om når en skade anses å ha skjedd «i arbeid på arbeidstødet i arbeidstiden» og går mer

Morten Kjelland

SKADER PÅ REISEVEIEN

Morten Kjelland

SKADER PÅ REISEVEIEN

Når er man yrkesskadedekket?

GYLDENDAL

konkret inn på praktiske tilfeller som reiser til og fra arbeid, tjenestereiser og reiser til og fra hjemmekontor. Bokens hovedfokus er på de alminnelige reglene om yrkesskadedekning for arbeidstakere, i tillegg til de særskilte reglene som gjelder for blant annet elever, studenter, militærpersonell, skipsarbeidere og oljesarbeidere.

Målgruppen for boken er advokater, dommere, sakbehandlerne og andre som arbeider med yrkesskadesaker.

Morten Kjelland ble dr. juris i 2008 og har siden 2013 vært professor i rettsvitenskap. Han har gitt ut en rekke bøker og artikler innen fagfelt som erstatningsrett og velferdsrett.

GYLDENDAL

Skader på reiseveien
— når er man yrkesskadedekket?

Av professor dr. juris Morten Kjelland

Artikkelen gir en fremstilling av de norske reglene om når en arbeidstaker er yrkesskadedekket på reiseveien, slik disse er utviklet i rettspraksis, nemndspraksis og andre retskilder. Forfatteren presenterer en oversikt over hovedlinjene i reguleringen. Uttrykket «i arbeid på arbeidstødet i arbeidstiden» – de såkalte bedriftsvilkårene – benyttes både i folketrygdløven og yrkesskadedeforsikringsloven. Bedriftsvilkårene settes inn i et mer helhetlig perspektiv for ulike kompensasjonsordninger, og de enkelte elementene i bedriftsvilkårene knyttes opp mot skader på reiseveien. Her beskrives både materielle regler og bevisregler. Gjennomgangen av generelle argumentasjonslinjer suppleres med analyse av utvalgte, praktiske typetilfeller, for å fange inn konkretiseringer og nyanser i regelverket. Hjemmekontor reiser egne problemstillinger, som vies oppmerksomhet i et eget punkt i artikkelen. For å sette de norske yrkesskaderreglene inn i et nordisk perspektiv, gir forfatteren også en oversikt over lovregler og praksis i dansk og svensk rett. Artikkelen avsluttes med en oppsummering, som gir grunnlag for noen samtlende refleksjoner. Her presenteres blant annet et forslag til et omformulert vurderingsstema for å avgjøre om skader inntraff på reiseveien kan dekkes, og det blir gitt innspill til en justert begrepsbruk. Forfatteren viderutvikler figurer og andre pedagogiske hjelpemidler. Disse er ment som et verktøy for å analysere og formidle yrkesskaderreglene.

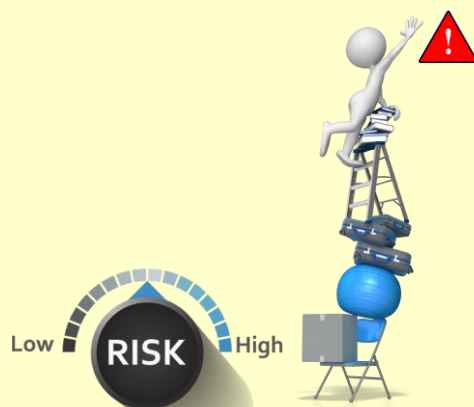
1 Innledning	3
2 Hovedlinjer i reguleringen	5
2.1 Bedriftsvilkårene i ulike kompensasjonsordninger.....	5
2.2 Trygdeordning med yrkesskadedeferd.....	7
2.3 Pressisninger og avgrensninger.....	9
2.4 Sentrale utvåkingstrekk.....	9
2.5 Rettskildeløst.....	12
3 Generelle og spesielle reiseadgangsregler	17
3.1 De generelle bedriftsvilkårene.....	17
3.1.1 Oversikt.....	17
3.1.2 Hjemm.....	17
3.1.3 «i arbeid».....	19
3.1.4 «på arbeidstødet».....	21
3.1.5 «i arbeidstiden».....	22
3.2 Pressisningene i fl. § 13-6 fjerde ledd.....	23
3.2.1 Oversikt.....	23
3.2.2 Transport i arbeidsgivers regi.....	24
3.2.3 «Vesting når reiser for skade».....	25
3.3 Særregler for spesifikke yrkesgrupper.....	28
3.3.1 Oversikt.....	28
3.3.2 Skipsarbeidere og oljesarbeidere, fl. § 13-6 tredje ledd.....	29

3.3.3 Militærpersonell, fl. § 13-8.....	29
3.3.4 Elever og studenter, fl. § 13-10.....	31
3.4 Avtalebaserte deknninger	32
3.4.1 HTA-deknninger.....	32
3.4.2 Utvalgte personalgaranter.....	34
3.5 Bevisvurderingen	35
4. Analyser av utvalgte typetilfeller	37
4.1 Opplegget for analysene.....	37
4.2 Skader inntraff på reise mellom hjem og arbeidstødet.....	37
4.2.1 Rettsmålstanden for 2000 – bakgrunn for reformutkastet.....	37
4.2.2 Pressispedisjoner i Rt. 2000 s. 120 og Rt. 2000 s. 1028.....	38
4.2.3 Stadfesting og pressisninger av hovedregelen.....	40
4.2.4 Særlig om reiser fra hjemmestødet til utrykningstødet.....	42
4.2.5 Kort om sammenheng i arbeidsgivers interesse.....	43
4.3 Skader inntraff på reise mellom flere arbeidsplasser.....	43
4.3.1 Generelt.....	43
4.3.2 Omstendige (ambulerende) arbeid.....	45
4.3.3 Avbrudd i arbeidet – avgrensning mot private avtakkere o.l.....	46
4.3.4 Særlig om reiser til eller fra kurs og konferanser.....	49
4.4 Skader inntraff ved arbeidsbygningen.....	50
4.4.1 Generelt. Definisjon av «arbeidstødet».....	50
4.4.2 Spesielt om skader skjedd ved anngangsport.....	52
4.5 Skader inntraff på eller ved parkeringsplass.....	54
4.5.1 Hovedregelen.....	54
4.5.2 Unntak – hjemmestødet for vurdering av grensetilfeller.....	57
4.5.3 Innsamlingsmedie praksis – nyanser i argumentasjonen.....	59
4.5.4 Delingsopsummering.....	60
4.6 Tjenestereiser med overnatting.....	61
4.6.1 Oversikt.....	61
4.6.2 Overnatting må være naturlig.....	63
4.6.3 Skaden må skje på den direkte reisen.....	65
4.6.4 Enkeltne refleksjoner over reguleringen av tjenestereiser.....	67
4.7 Hjemmekontor og vold på reiseveien.....	67
4.7.1 Hjemmekontor fra tredjepersoner.....	67
4.7.2 Vold fra mellom kolleger.....	70
5 Særlig om hjemmekontor	70
5.1 Problemstillingen.....	70
5.2 Generelle vilkår.....	73
5.2.1 Vilkår 1. Nødvendighetskriteriet.....	73
5.2.2 Vilkår 2. Arbeidskriteriet.....	81
5.3 Pressisninger for utvalgte typetilfeller – kausistikk.....	82
5.3.1 Formålset reising med hjemmekontor.....	82
5.3.2 Forberedelse utført i hjemmet.....	84
5.3.3 Reiser fra arbeidsplassen til hjemmekontor.....	86
5.4 Refleksjoner. Bidrag for reguleringsarbeid.....	87
6 Komparativ analyse	88
6.1 Oversikt.....	88
6.2 Institusjonelle og prosessuelle forhold.....	89

Morten Kjelland 08.12.2023 2

Skadelidtes medvirkning

– sentrale vurderingselementer og dommer

Professor dr. juris Morten Kjelland